

Kdo nechce myslit, začne citovat

a jest již zvláštní ironie v tom, že farizeové rádi citují Písmo a Theerové Gebauerovu gramatiku. Ale, opakují, nejde o gramatiku, jde o styl. A že předložka *po* ve smyslu inkusivním jest nejasná (a tvoří tedy styl hybridní), dokázal bezděky sám p. Theer, když před ní pudově položil slova „včetně až“. A že „včetně“ jest latinism, nalezneme si, doufejme, p. Theer sám příčinlivě již v nějaké příručce.

Sacher-Masoch otec a syn a pan prof. Jaroslav Vlček

V 6. čísle Lumíra v studii Z počátků naší literatury moderní na str. 270 píše p. Jaroslav Vlček o pražském policejním řediteli z let padesátých, Sacherovi-Masochovi, kterého směřuje s jeho synem, známým autorem perversně erotických románů. „V Praze, občansky nadobro sevřené, vládlo mrtvé ticho. Policejní ředitel, známý polomní spisovatel Sacher-Masoch, byl všemohoucím mužem nejen ve svém úřadě...“ Nikoliv „Známy spisovatel“ Sacher-Masoch byl synem pražského policejního ředitele stejného jména; policejní ředitel Sacher-Masoch nikdy nic neseřpal.

Dojemná živnost literární

zahníždí se poslední dobou v „kritickém“ pátečním feuilletoně Národních listů svěřeném nyní péči p. Jaroslava Vrchlického: mladí básníci nebo jiní literáti podkuřují si tam totiž navzájem v referátové formě. Tak nedávno dává tam náplasti p. Quido M. Vyskočil panu Rožkovi a říká při tom, jak kritika „znehucuje“ zase literární „tvorbu“. Pan Vyskočil je dobrý muž a ví, proč co dělá, ale nezná patrně smyslu a dosahu slov. Poškozuje-li se co kritikou, není to literární tvorba, nýbrž nanejvýš jen literární obchod pánů, kteří chtějí psát a vydávat ročně po knize nebo po dvou knihách a nemají talentu ani za 10 let na jednu.

Spolek bibliofilů

nedávno v Praze se ustavivši, sleduje cíle, k nimž lze mu přáti jen zdaru. Kultura knihy, t. j. snaha, aby kniha byla uměleckým dílem výtvarným, estetickým vytvořem i svým vnějškem, tiskem, papírem, úpravou okras, dekorem, předádkou, vazbou, jest u nás zle zanedbána; všechna skoro naše t. zv. nádherná díla jsou těžkými hříchy proti nejprostším postulátům vkusu. Od iniciátorských činů Morrisových má v kultuře knihy vůdčí postavení Anglie, v poslední době soupeří s ní v lecčems již Německo, Francie, Rusko a Polsko.¹ Spolek bibliofilů nechce jen vydávat sám nádherné edice, chce působiti i na zvýšení naší běžné knižní výpravy, „chce ukázati, že krásná kniha nemusí být drahou knihou“. Jako první číslo edicí spolkových připravují se *Slezské písně Bezručovy* v umělecké výpravě *Vojtěcha Preissiga*; vyjdou již v tomto roce. Není pochyby, že volba autora jest co nejšťastnější, a chceme doufat, že umění p. Preissigovo nezůstane za ním.

1 - [Viz Kritické projevy 6, str. 13 n.]

Artěl

sympatické sdružení mladých umělců, zřídilo si atelier pro výtvarnou práci a počiná své dílo s poetivou důkladností a uměleckou vroucností. Jejich malý šedý stánek s ultramarinovou sířechou prozatím v aleji výstavní objevuje drobný umělecký průmysl, hodný, aby vyvážil spousty surových výstavních nevkusností a památek, zabírajících v obchodním paláci tolik místa. Jsou tam vyloženy rozkošné krabičky, batiky, perlové řetězy, hedvábné čepce divadelní, pouzdra, koberečky, záclonky, muselíny, majoliky. Je to počátek budoucí práce, jejížto program má věrnou moderní myšlenku: zařizovati interiéry, komponovati jednotlivé předměty, šaty a látky, zdobiti knihy individuálně, podle bytosti, povahy, vkusu a touhy jednotlivcovy, a pracovati nejenom v tradici domova, ale snažiti se ze všech sil naléztí všechn vhodný materiál doma, v rodné zemi.

Artěl

na jehož snahy jsme nedávno na těchto místech upozornili, otevírá svou dílnu, jak nám oznamuje, v Praze v Kaprové 32. Na lístku, který přináší toto sdělení, čtou se tato pěkná slova, která měla by naléztí sluchu co nejlaskavějšího a ozvěny co nejradošnější u každého, kdo to myslí s kulturním životem doopravdy. „Proti tovární šabloně a surogátu vzniklo naše sdružení; chceme vzkřísiti smysl pro výtvarnou práci a vkus v denním životě. Každý užitkový předmět jest nám dosti cenný, abychom se snažili naléztí mu v dobrém materiálu tvar účelný a krásný. Začali jsme věcmi drobnými, dřevěnými hračkami, šňůrami skleněných korálů, grafickými pracemi, malovanými krabicemi, látkami a keramikou, a jdeme k úkolům složitým: nábytek, výzdoba a vazba knihy, úprava šatu, šperky, a konečně celá zařízení domů a bytů vzniknou společnou prací naší dílny.“ Sdružení dostává se do hlubších vod a chce spěti k závažnějším cílům, což lze jen vítati. V Artělu sdružilo se mnoho nadšení, mnoho opravdové lásky a, jak svědčí již počátky jeho díla, i hezky vkusu, síly a talentu. Není pochyby, že ani snahy Artělu nevykrystalisují se ihned v typ zvláštní ryzosti a čistoty — k tomu jest třeba let a let práce; jest možno, ano pravděpodobno, že i Artěl bude bloudit, jako bloudí každý, kdo hledá. Ale čest takovému bloudění; celé moderní umění jest mu zavázáno za své nejvzácnější výsledky. Není opravdového majetku a kladu v umění, který nebyl vykoupěn takovým hledáním a po případě i poblouzněním.

Kursy, příliš vysoko vyšroubované, klesají

Jest znám případ Gorkého, od něhož po prvních velikých úspěších odvrátila se v poslední době rapidně přízeň ruské kritiky i obecnstva. Cosi analogického ukazuje se i na anglickém autorovi Kiplingovi, který má i u nás nejednoho čitatele velmi nekritického. V Anglii množí se kritické hlasy, které ukazují na stagnaci talentu Kiplingova, zaviněnou, jak praví charakteristicky kterýsi list, „příliš mikroskopickým studiem anglického vojáka, jemuž se oddal Kipling“.